

Till
Finansdepartementet

Datum
2025-04-09

Ert diarienummer
Fi2025/00457

Diarienummer
KS-2025-00227

Yttrande över Finansdepartementets remiss av betänkandet AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12)

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommun anser att de förslag som utredningen lämnar i betänkandet i huvudsak är mycket bra och relevanta. Kommunen instämmer i utredningens förslag, med något undantag kring rättsliga frågor, samt ett antal tillägg som rör behovet av nationell samordning och konkreta stödinsatser till kommuner.

Kommunens inställning i detalj

Bilaga 2 – Del 2 "Data som en förutsättning för AI-utvecklingen"

Behovet av relevant data

Kommunen instämmer i AI-kommissionens förslag och anser att data är ett avgörande område där Sverige behöver komma i kapp för att skapa en stabil grund för arbetet med AI.

Kommunen anser att det är nödvändigt att offentlig förvaltning ökar takten i arbetet med att säkra datakvalitet och etablera arbetssätt där data används som en strategisk resurs. Det innefattar ett systematiskt arbete med informationssäkerhet, juridik och grundläggande datakompetens i hela organisationen. Det omfattar också åtgärder som bör drivas och samordnas nationellt, såsom arbete med standardisering, gemensam infrastruktur och att skapa förutsättningar för att data ska kunna utbytas effektivt över organisationsgränser. Det krävs ett strukturerat och uthålligt arbete med datakvalitet för att kunna dra nytta av AI. Dessa förutsättningar är inte bara avgörande för AI, utan skapar också mervärde genom att data kan publiceras och användas för innovation på ett sätt som främjar både effektivitet och hållbarhet i samhället.

Kommunen anser därför att de föreslagna åtgärderna bör genomföras snarast möjligt och att en väg framåt kan vara samverkan med redan etablerade initiativ som arbetar nationellt med data som strategisk resurs, exempelvis Nationell dataverkstad och Smart City Transition Lab, som båda leds av Internetstiftelsen.

Reformer för att öka tillgången till data för AI-användning

Kungsbacka kommun instämmer med utredningens slutsats att det krävs ökad tillgång till stora mängder data för att främja AI-utveckling, men anser inte att logiken för offentlighets- och sekretesslagen (OSL) bör ändras. Att vända på utgångspunkten i OSL så att sekretessbelagd information om enskilda kan delas mellan myndigheter anser kommunen vara för långtgående.

Anledning till detta ställningstagande är att enskilda ofta behöver lämna mycket integritetskänslig information till kommunens myndigheter för att kunna få grundläggande hjälp och stöd. Att denna typ av information som utgångspunkt ska kunna delas fritt med andra myndigheter, både inom och utanför kommunen, kan leda till att enskilda avstår från att söka det stöd och den hjälp de behöver. Det finns dessutom sällan behov av att dela information som kan knytas till enskilda individer för att träna eller använda AI-modeller och system. Det finns också möjligheter att avidentifiera data, syntetisera eller att göra federerad träning. Ett annat av färdplanens förslag är att främja forskning och utveckling av dessa tekniker.

Kommunen anser därför att det är en mer ändamålsenlig väg att gå och att undantag från sekretess endast bör göras noga genomtänkt och för klara syften. I det fall integritetskänslig information riskerar spridas är det inte osannolikt att det på lite längre sikt blir så att medborgare inte längre vill dela med sig av denna typ av information.

Lagstiftning ska bli mer digitaliseringsvänlig

Kommunen anser att förtydliganden i lagstiftning är nödvändiga. Det finns flera oklara rättsfrågor som skulle behöva redas ut för att användningen av AI inom offentlig sektor inte ska hämmas.

En sådan fråga är om prompter och svar är expedierade respektive inkomna till en myndighet när myndighetspersoner använder sig av generativa AI-chattbotar i sitt arbete. Osäkerheten beror på oklarheter i vad som ryms inom begreppet teknisk bearbetning och lagring, och därmed räckvidden av undantaget i 2 kap 13 § TF (jämfört med HFD:s dom den 2024-02-20 i mål nr 3530–23). Samma tolkningsproblematik kan uppkomma vid exempelvis AI-transkribering med hjälp av en AI-modell som driftas av en extern leverantör.

Oklarheter i vad som ligger i begreppet teknisk bearbetning eller lagring medför också osäkerhet om den sekretessbrytande bestämmelsen i OSL 10 kap 2a § kan användas som sekretessbrytande bestämmelse vid användning av AI för att bearbeta sekretessbelagd information. Det behöver därför utredas om bestämmelsen behöver förtydligas.

Det är också angeläget med en översyn av den lagstiftning som kompletterar GDPR för att modernisera och tydliggöra utifrån den tekniska utveckling som skett. Själva osäkerheten i hur regelverket ska tolkas och avsaknad av tydliga lagliga grunder och villkor fungerar idag hämmande på utvecklingen inom AI.

Bilaga 2 – Del 3 "AI för en offentlig sektor i framkant"

AI-verkstaden

Kommunen anser att det är viktigt att klargöra hur kommuner förväntas agera i väntan på att AI-verkstaden etableras. För många kommuner är det inte ett alternativ att avvakta, samtidigt som det är komplicerat och resurskrävande att på egen hand bygga upp den kärninfrastruktur som krävs för utveckling och leverans av AI-drivna tjänster.

Kommunen föreslår därför att AI-verkstaden även bör omfatta ett brett stöd till offentliga aktörer i arbetet med att bli en organisation med förmågan att nyttja data som resurs. I dagsläget är den generella mognadsgraden kring datafrågor låg inom offentlig sektor, och det finns en osäkerhet kring vart det går att vända sig för stöd, vägledning och kompetensuppbyggnad.

Kommunen anser vidare att akademien och forskningen bör knytas nära AI-verkstaden, exempelvis genom samverkan med aktörer som RISE, AI Sweden, universitet och högskolor. Kommunen anser att AI Swedens roll i förhållande till AI-verkstaden bör tydliggöras.

För att stimulera införandet av AI-lösningar i offentlig sektor kan en incitamentsmodell övervägas, där organisationer som implementerar fler AI-lösningar får någon form av återbäring – till exempel genom rabatterade licenser eller andra ekonomiska fördelar under en viss period.

Kommunen ser även positivt på att AI-verkstaden samverkar med motsvarande initiativ i andra EU-länder, för att dra nytta av gemensam utveckling och lärande.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare

Datum
2025-05-27

§ 120

Dnr KS-2025-00227

**Svar på Finansdepartementets remiss av betänkandet
AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12)**

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande, daterat 2025-04-09, och översänder det som sitt svar till Finansdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun har fått möjlighet att yttra sig över Finansdepartementets remiss av betänkandet AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12).

Betänkandet innehåller 75 förslag som tillsammans ska bilda en långsiktig och sammanhållen färdplan för Sverige i syfte att möjliggöra en framgångsrik och säker AI-utveckling. AI-kommissionens bedömning är att Sverige har goda förutsättningar att ta sig an den kommande AI-utvecklingen på ett bra sätt, men att Sverige för närvarande halkar efter andra länder. Kommissionen menar att det är viktigt att åtgärda detta, eftersom AI bedöms bli avgörande för Sveriges fortsatta konkurrenskraft, säkerhet och välbefinnande. Att hamna efter i utvecklingen riskerar att ha stora negativa konsekvenser för Sverige på både kort och lång sikt konstaterar AI-kommissionen i betänkandet.

För att Sverige ska kunna maximera nyttan av och minimera riskerna med AI menar AI-kommissionen att det är viktigt att se den operativa miljön kring tekniken som ett ekosystem. För att AI ska kunna utvecklas och implementeras på ett framgångsrikt och säkert sätt krävs en bred uppsättning åtgärder som kompletterar varandra och täcker många olika områden. Enligt AI-kommissionen är följande nödvändiga bestandsdelar i ett svenskt AI-ekosystem:

1. Elektricitet: Tillgång till stabil och effektiv energi för att driva AI-systemen.
2. Telekom: Utvecklad telekommunikationsinfrastruktur för att möjliggöra snabb och säker dataöverföring.
3. Beräkningskraft: Tillgång till avancerad beräkningskapacitet för att hantera komplexa AI-beräkningar.
4. Data: Tillgång till relevanta och högkvalitativa data för att träna och utveckla AI-modeller.
5. Säkerhet: Effektiva säkerhetsåtgärder för att skydda AI-systemen och data mot cyberhot och andra säkerhetsrisker.
6. Spetsforskning: Kontinuerlig forskning och utveckling inom AI-området för att hålla Sverige i framkant.
7. Tillgång till utländska AI-resurser: Möjlighet att samarbeta med och ta del av internationella AI-resurser och expertis.

8. AI-kompetens för alla: Utbildning och kompetensutveckling inom AI för att säkerställa att alla medarbetare har den kunskap som behövs för att arbeta effektivt med AI.
9. Innovation och riskkapital: Tillgång till riskkapital och innovationsstöd för att främja utveckling och implementering av AI-baserade lösningar.
10. Ledarskap: Effektivt ledarskap och styrning för att säkerställa att AI-utvecklingen är strategiskt inriktad och samordnad.

Genom att säkerställa att dessa beståndsdelar finns på plats kan Sverige skapa ett väl fungerande AI-ekosystem som möjliggör en framgångsrik och säker AI-utveckling.

Sammantaget konstaterar AI-kommissionen att det krävs kraftfulla åtgärder inom AI-området, och att dessa åtgärder behöver komma snabbt. Den nu aktuella färdplanen innehåller 75 förslag som AI-kommissionen menar kommer att stärka ekosystemet runt AI. Förslagen berör de områden som AI-kommissionen bedömer behöver stärkas.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-13, § 149

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse, 2025-04-15

Yttrande, 2025-04-09

Betänkandet AI-kommissionens färdplan för Sverige (SOU 2025:12)

Beslutsgång

Ordförande Lisa Andersson (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och att kommunstyrelsen bifaller det.

Beslutet skickas till

Finansdepartementet